

САМООРГАНІЗАЦІЯ ТА САМОДЕТЕРМІНАЦІЯ ЯК ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Сердюк О.А. Самоорганізація та самодетермінація як чинники ефективної підприємницької діяльності особистості. У статті здійснено аналіз комплексу особистісних якостей, що сприяють ефективній підприємницькій діяльності. Встановлено, що якостями підприємців, що сприяють ефективності їх підприємницької діяльності, є прагнення до свободи і незалежності, самоефективність, віра в свої можливості, волю та організаційні здібності, визначеність цілей; цілеспрямованість, самоорганізація, здатність контролювати події життя, наполегливість і планованість, інноваційність, інтуїція, здатність йти на розумний ризик, схильність до творчості.

Ключові слова: підприємницька діяльність, самоорганізація, самореалізація, автономія, самовираження, самоефективність.

Сердюк А.А. Самоорганизация и самодетерминация как факторы эффективной предпринимательской деятельности. В статье проведен анализ комплекса личностных качеств, способствующих эффективной предпринимательской деятельности. Установлено, что качествами предпринимателей, способствующими эффективности их предпринимательской деятельности, есть стремление к свободе и независимости, самоэффективность, вера в свои возможности, волевые и организационные способности, определенность целей; целеустремленность, самоорганизация, способность контролировать события жизни, настойчивость и планомерность, инновационность, интуиция, способность идти на разумный риск, склонность к творчеству.

Ключевые слова: предпринимательская деятельность, самоорганизация, самореализация, автономия, самовыражение, самоэффективность.

Постановка проблеми. Розвиток підприємництва в Україні є одним із найважливіших факторів економічного зростання та соціальної стабільності в суспільстві. Практика країн з розвинутою економікою свідчить про те, що малі та середні підприємства є найбільш масовою формою ділового життя, і саме вони забезпечують соціально-економічну стабільність суспільства.

Оскільки підприємництво виступає особливим типом професійної діяльності, де на перший план виходить його взаємозв'язок з особистістю людини, то розвиток підприємництва і характер такого розвитку безпосередньо залежать від активності самого суб'єкта підприємницької діяльності. Ефективність же підприємницької діяльності визначається мірою її успішності, що припускає наявність психологічних чинників, що обумовлюють цю успішність, а саме внутрішніх, психологічних особливостей самого підприємця.

Оскільки сучасна стадія розвитку економічних відносин в Україні характеризується гострою нестабільністю на ринку праці, що зумовлює наявність проблеми безробіття, то досвід підприємницької діяльності для молоді, особливо для молоді, – це і можливість реалізувати свій особистісний потенціал, і можливість професійної зайнятості, і розвиток відчуття незалежності та автономії, що надзвичайно важливо для професійного та особистісного становлення. Тому підприємництво є, свого роду, соціальним «страхувальним клапаном», можливість удатися до якого знижує напруженість в суспільстві.

Теоретичне обґрунтування проблеми.

Для ефективної підприємницької діяльності та становлення особистості успішного підприємця надзвичайно важливі уміння і навички самоорганізації та самодетермінації діяльності [1; 3; 5; 6]. Самоорганізація особистості – це, передусім, здатність управляти власним часом «структуризація особистого часу, тактичне планування і стратегічне цілепокладання» [2; 4]. Н. Фізер і М. Бонд, які операціоналізували поняття «структура часу» (time structure), зазначали, що індивідуалізовано не лише сприйняття часу, але і те, як воно використовується у рамках людського життя [8]. Структура часу – та міра, в якій особистість сприймає використання свого часу як структурованого і цілеспрямованого. Із специфікою структури часу пов'язаний загальний рівень задоволеністю життям, рівень суб'єктивного благополуччя, психічного здоров'я, депресії.

Роботу над собою, організацію життя і бізнесу можна проводити ефективніше, якщо знати основи самоорганізації особистості. Самоорганізація є свідомим процесом вдосконалення емоційних, морально-вольових рис характеру в діяльності, спрямована на розв'язання особистісно значимих завдань.

Самоорганізована особистість оптимально сприймає вплив зовнішнього середовища, адаптуючи його (перетворюючи) у власну внутрішню потребнісно-мотиваційну сферу. Пріоритетну роль тут відіграє соціальне середовище, а також умови розвитку здатності (потенціалу) самоорганізації.

Особистостям з високим рівнем самоорганізації властиві такі основні якості [5; 8]: упевненість в собі; творча самостійність думки; відсутність хвилювань стосовно свого іміджу та репутації.

Самоорганізація – це здатність особистості, що має виражену інтелектуально-вольову спрямованість, важливу для ефективної підприємницької діяльності. Крім того, самоорганізація проявляється в діяльності особистості по впорядкованості власної життєдіяльності; у здатності, умінні організувати себе.

Така самоорганізація проявляється в самоаналізі, цілеспрямованості, самооцінці, самоконтролі, самообмеженні.

Самоорганізована особистість уміє раціонально жити: планувати час, роботу, відпочинок, зайнятість; швидко приймати рішення, виконувати їх; витрачати енергію (сили), гроші, час економно.

Мета дослідження: виявити та розкрити комплекс особистісних якостей, що сприяють ефективній підприємницькій діяльності, та особливості їх розвитку.

Методологія і методи дослідження. В емпіричному дослідженні застосовувався такий діагностичний інструментарій: тест на загальні здібності до підприємництва (GET TEST); тест-опитувальник самоорганізації діяльності (ОСД); тест самодетермінації; шкала самоефективності Р. Шварцера, М. Єрусалема; розроблена нами анкета, спрямована на виявлення факторів, що сприяють розвитку прагнення до підприємницької діяльності, стимулів для початку власного бізнесу та особистісних якостей підприємця. Для статистичного аналізу отриманих даних використовувались методи математичної статистики: описова статистика, кореляційний, регресійний, факторний аналіз, порівняння групових середніх за Т-критерієм Ст'юдента для незалежних вибірок.

Дослідження здійснювалось у приватних підприємствах м. Києва і Київської області, що належали до трьох основних сфер діяльності (продаж товарів, надання послуг, виробництво). У дослідженні взяло участь 62 особи – успішних підприємців та початківців, що нещодавно розпочали свою підприємницьку діяльність, – представників малого бізнесу.

На рисунку 1 представлено вираженість показників самоорганізації та самодетермінації особистості підприємців у порівнянні з нормативними значеннями. Як видно із наведених даних, якості успішних підприємців та починаючих мало відрізняються. Проте, практично всі середні значення параметрів підприємців вищі нормативних значень.

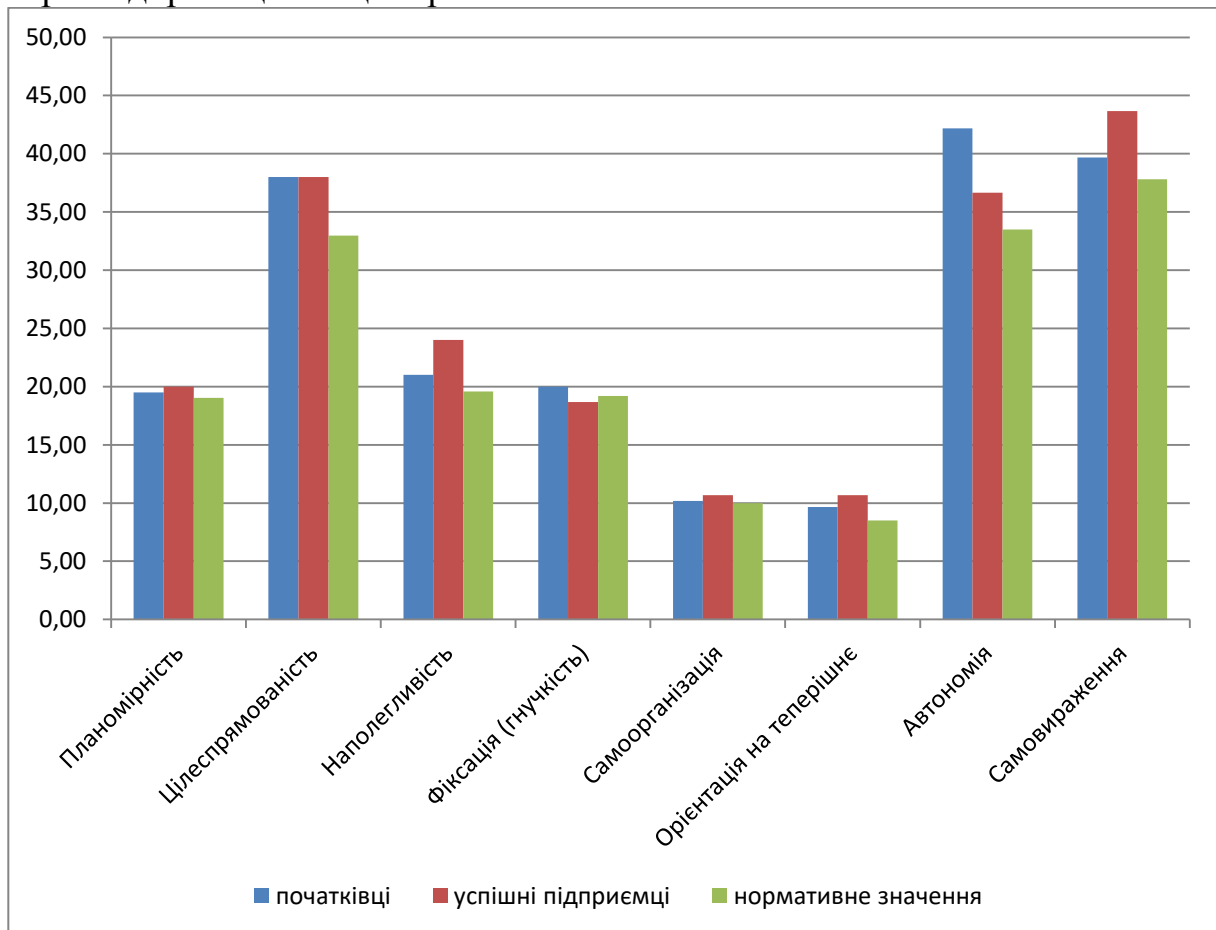

Рис.1. Середні значення показників самоорганізації та самодетермінації особистості підприємців

У таблиці 1 представлено коефіцієнти лінійної кореляції за Пірсоном між показниками самоорганізації і самодетермінації діяльності та підприємницькими здібностями особистості.

**Коефіцієнти кореляції Пірсона між показниками самоорганізації і
самодетермінації діяльності та підприємницькими здібностями**

		Підприємницькі здібності				
		Потреба в досягненнях	Потреба в незалежності	Схильність до творчості	Вміння іти на розумний ризик	Цілеспрямованість та рішучість
Самоорганізація	Планомірність	-,32*	-,23	,39**	,59**	-,24
	Цілеспрямованість	,77**	,41**	,38*	-,37**	,65**
	Наполегливість	,56**	,49**	,39**	,24	,19
	Фіксація (гнучкість)	-,19	,01	-,22	-,10	,36*
	Самоорганізація	-,33*	-,69**	,05	-,12	-,42**
	Орієнтація на теперішнє	,24	,18	,54**	,36*	,14
Самодетермінація	Автономія	,46**	,67**	,44**	,44**	,57**
	Самовираження	,57**	,50**	,24	-,14	,58**

** . Кореляція значима на рівні 0,01; * . Кореляція значима на рівні 0,05.

Отримані дані свідчать про достатньо сильні зв'язки показників самоорганізації і самодетермінації підприємців з їх підприємницькими здібностями. Зокрема, автономія корелює з усіма показниками підприємницьких здібностей. Самовираження, планомірність, цілеспрямованість також мають сильні та середньої сили зв'язки з підприємницькими здібностями.

Показник самоорганізації має обернені кореляційні зв'язки з потребою в незалежності та цілеспрямованістю і рішучістю, очевидно, тому, що має не достатньо високі значення. Це є свідченням важливості розвитку самоорганізації особистості для успішності її підприємницької діяльності.

Виходячи із системного розгляду особистісних детермінант успішної підприємницької діяльності особистості, феномен особистісної суб'єктності є деяким патерном параметрів особистісних підсистем, функціонально пов'язаних між собою в рамках цілісної системи самодетермінації особистості. Система самодетермінації особистості передбачає функціонування системи її мотивації, а в контексті дослідження феномену суб'єктності – мотивації досягнення в суб'єктивних моделях економічної поведінки.

Оскільки особистість підприємця ми розглядаємо в якості «внутрішнього моменту» діяльності досягнення економічного успіху, доцільно виходити з аналізу не лише мотивації досягнення, а й з аналізу самореалізації та самоорганізації особистості як опосередковуючих механізмів її саморегуляції і самодетермінації. Такий підхід підтверджується результатами кореляційного аналізу.

Загалом результати кореляційного аналізу свідчать про те, що особистісні якості підприємців мають тісні внутрішні структурні взаємозв'язки і взаємозалежності. Це, на нашу думку, є свідченням *складної та багатогранної особистісної детермінації підприємницького успіху*, важливе значення в якій належить, очевидно, факторам *особистісної автономії, самовираження, цілеспрямованості, планованості тощо*.

Автор теорії самоефективності А.Бандура вбачає витoki дієвості особистісного «Я» у «переживанні власної ефективності» (самоефективності), тобто у сприйнятті свого «Я» як такого, що «володіє» ситуацією та контролює ситуацію досягнення [7].

На думку А.Бандури, процес діяльності можна розглянути як з позицій її результату, так і з позицій очікування ефективності цієї діяльності. Суб'єкт може сприймати ситуацію не лише з точки зору залежності чи незалежності результатів діяльності в ній від власних зусиль, але й з точки зору достатності чи недостатності своїх навичок, здібностей та зусиль для оволодіння даною ситуацією. А.Бандура підкреслює, що якщо суб'єкт сприймає себе як основну причину подій, то зовсім необов'язково, що він здатний оволодіти конкретною ситуацією. Суб'єкт з інтернальним типом атрибуції результатів діяльності, може сприймати своє «Я» як низькоефективне в конкретній ситуації і не починати діяльність в ній.

На думку А.Бандури, «каузальні уявлення щодо причин подій та самоефективність відносяться до різних феноменів, внаслідок чого тип локусу контролю може опосередковувати вплив самоефективності на поведінку» [7].

Основною відмінністю самоефективності від самоцінності «Я» також є її ситуативний характер. У зв'язку з цим Р.Бернс говорить про те, що «самооцінка стійка в ціннісному аспекті (в різних ситуаціях) та мінлива з позицій впливу і влади, тобто відчуття своїх можливостей впливу на обставини змінюється залежно від соціального контексту».

Відображені у таблиці 2 результати кореляційного аналізу показника самоефективності (за опитувальником самоефективності Р. Шварцера, М. Єрусалима, В. Ромека), показують його вагоме значення в структурі особистості підприємця та успішності підприємницької діяльності.

Коефіцієнти кореляції Пірсона між показниками само ефективності, самоорганізації і самодетермінації підприємців

	Схильність до творчості	Цілеспрямованість та рішучість	Планомірність	Цілеспрямованість	Наполегливість	Самоорганізація	Орієнтація на теперішнє	Автономія	Самовираження
Самоефективність	,64**	,54**	,25*	,50**	,33**	-,38**	,22*	,46**	,69**

Так, «самоефективність» корелює із «схильністю до творчості» (0,64, $p < 0,001$), з «цілеспрямованість та рішучістю» (0,54, $p < 0,001$), «особистісною автономією» (0,46, $p < 0,001$), «самовираженням» (0,69, $p < 0,001$), «самоорганізацією» (-0,38, $p < 0,001$).

Слід зазначити, що значення показників самоефективності особистості досліджуваних нами підприємців вище середнього (27-35) як в успішних підприємців ($35,6 \pm 1,7$), так і в початківців ($35,3 \pm 0,9$).

Виходячи із поглядів А. Бандури, можна відмітити, як показали результати дослідження, сформовану у підприємців функцію контролю над ситуацією досягнення, яка реалізується в готовності оперативно приступати до діяльності, докладати необхідних зусиль для досягнення мети, адекватно реагувати на невдачі.

Таким чином, уявлення про самоефективність, закладені в даній методиці, дали можливість отримати не лише інформацію стосовно самооцінки особистості підприємця, але й про ступінь його самореалізації як певний імпульс до подальшого розвитку підприємницьких якостей.

За результатами емпіричного дослідження в успішних підприємців було встановлено значно вищі, ніж у починаючих, показники самодетермінації – автономія та самовираження. Це дає нам підстави вважати ці параметри одними із важливих чинників успішності підприємницької діяльності. За допомогою регресійного аналізу ми визначимо, які із незалежних змінних є найбільш суттєвими та значимими для передбачення показників особистісної автономії та самовираження.

Нагадаємо, що *особистісна автономія* характеризує ступінь сприйманого вибору, або ступінь впевненості людини в тому, що у неї є в житті можливість вибору і що вона сама робить цей вибір, визначаючи хід власного життя. Люди з високими показниками автономії вважають життя підвладним їх власному контролю, а тому вважають, що вони самі здатні вибирати напрям власного життя і приймати рішення, що визначають його хід; таким чином, вони приймають на себе відповідальність за хід власного життя.

Самовираження характеризує, в якій мірі людина переживає власне життя як відповідне її власним бажанням, потребам і цінностям. Високі показники свідчать про переживання самототожності людини та задоволеність життям, відчутті, що життя проживається саме так, як хотілося.

У таблиці 3 представлено регресійні моделі за якими можемо спрогнозувати показник автономії.

Таблиця 3

Регресійні моделі для залежної змінної «автономія»

Модель	R	R-квадрат	Скоректований R-квадрат	Стд. похибка оцінки
1	,674 ^a	,454	,443	3,09
2	,849 ^b	,720	,709	2,23
3	,933 ^c	,870	,862	1,53

a. Предиктори: (конст) потреба в незалежності

b. Предиктори: (конст) потреба в незалежності, схильність до творчості

c. Предиктори: (конст) потреба в незалежності, схильність до творчості, самоорганізація

d. Залежна змінна: автономія

Із даних таблиці 3 бачимо, що спрогнозувати показник автономії можна за допомогою трьох моделей. В першу модель включено показник – потреба в незалежності, 45 % дисперсій пояснюється за цією моделлю. В другу модель включено 2 показника – потреба в незалежності та схильність до творчості, за якою пояснюється 72 % дисперсій. До третьої моделі включено 3 показника – потреба в незалежності, схильність до творчості та самоорганізація, за якою пояснюється 87 % дисперсій.

Отже, здійснивши регресійний аналіз, ми виявили, що найбільш точно прогнозує значення показника автономії модель, що включає показники потреба в незалежності, схильність до творчості та самоорганізація. За допомогою цієї моделі пояснюється 87 % дисперсій.

Також ми здійснили регресійний аналіз даних з метою виявлення впливу можливих показників на самовираження підприємців.

Таким чином, ми визначимо, які з незалежних змінних найбільш суттєві та значимі для передбачення показника самовираження.

Із даних таблиці 4 бачимо, що спрогнозувати показник самовираження можна за допомогою чотирьох моделей. До першої моделі включено показник – самоефективність, 49 % дисперсій пояснюється за цією моделлю. В другу модель включено 2 показника – самоефективність та потреба в досягненнях, за якою пояснюється 70 % дисперсій. До третьої моделі включено 3 показника – самоефективність, потреба в досягненнях та планомірність, за якою пояснюється 84 % дисперсій. До четвертої моделі включено 4 показника – самоефективність, потреба в досягненнях, планомірність та схильність до творчості, за якою пояснюється 94 % дисперсій.

Регресійні моделі для залежної змінної «самовираження»

Модель	R	R-квадрат	Скоректований R-квадрат	Стд. похибка оцінки
1	,696 ^a	,485	,474	5,37489
2	,836 ^b	,698	,686	4,15482
3	,914 ^c	,835	,825	3,10243
4	,970 ^d	,941	,936	1,87860

a. Предиктори: (конст) самоефективність

b. Предиктори: (конст) самоефективність, потреба в досягненнях

c. Предиктори: (конст) самоефективність, потреба в досягненнях, планомірність

d. Предиктори: (конст) самоефективність, потреба в досягненнях, планомірність, схильність до творчості

e. Залежна змінна: самовираження

Здійснивши регресійний аналіз, ми виявили, що найбільш точно прогнозує значення показника самовираження модель, що включає показники «самоефективність», «потреба в досягненнях», «планомірність» та «схильність до творчості», за якою пояснюється 94 % дисперсій. Найбільший вплив на показник самовираження має самоефективність (коефіцієнт бета найвищий).

Отже, ми виявили характеристик особистості, розвиток яких матиме важливе значення для підвищення у них ефективності підприємницької діяльності.

Провідна роль в психологічних чинниках підприємницької діяльності належить мотивації самореалізації особистості, практично наряду з мотивами комерційного успіху та свободи і незалежності. Основними мотивами підприємницької діяльності є мотиви ініціативи і активності, мотиви поваги та самоповаги, самореалізації, мотиви ризику.

Особистісні якості підприємців мають тісні внутрішні структурні взаємозв'язки і взаємозалежності. Що свідчить про складну та багатогранну особистісну детермінацію підприємницького успіху, важливе значення в якій належить, факторам особистісної автономії, самовираження, цілеспрямованості, планомірності та самоефективності.

Висновки.

1. Внутрішньою основою успішної підприємницької діяльності людини є прагнення до свободи і незалежності, самоефективність; віра в свої можливості; потреба в досягненнях; вольові та організаційні здібності; визначеність цілей; осмисленість життя; цілеспрямованість; самоорганізація; здатність контролювати події життя; наполегливість і планомірність; інноваційність; прагнення до новизни; інтуїція; вміння йти на розумний ризик; схильність до творчості.

2. Факторами розвитку особистісних якостей, що сприяють успішності підприємницької діяльності, є показники самодетермінації – автономія та самовираження; найбільший вплив на їх розвиток мають такі характеристики

особистості як «потреба в незалежності», «схильність до творчості», «самоорганізація», «самоефективність», «потреба в досягненнях» та «планомірність».

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці системи ефективних заходів, спрямованих на розвиток особистісного потенціалу підприємця.

Список використаних джерел

1. Кульбіда Н.М. Особливості структурно-динамічних та етико-сміслових характеристик когнітивного компоненту феномена економічної суб'єктності особистості майбутніх підприємців / Н.М. Кульбіда // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія № 12. Психологія: – № 1 (25). – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2004. – С. 272-279.
2. Мандрикова Е.Ю. Разработка опросника самоорганизации деятельности (ОСД) / Е.Ю. Мандрикова // Психологическая диагностика. Тематический выпуск: Диагностика личностного потенциала – 2 / Под ред. Д.А. Леонтьева, Е.И. Рассказовой. – 2010. – №2. – С. 87-111.
3. Москаленко В.В. Підприємництво як предмет дослідження економічної психології / В.В. Москаленко // Актуальні проблеми психології. Том 1.: Економічна психологія. Організаційна психологія. Соціальна психологія: Зб. наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С.Д. Максименка, Л.М. Карамушки. – К.: Міленіум – 2003. – Ч. 11. – С. 17-20.
4. Пачковський Ю.Ф. Проблема ризику в підприємстві / Ю.Ф.Пачковський // Практична психологія та соціальна робота. – 2001. – № 2. – С.37-39.
5. Фонарев А.Р. Психология становления личности профессионала: Учебное пособие / А.Р. Фонарев. – М.: Издательство Московского психолого-социального института; Воронеж: Издательство НПО «МОДЭК», 2005. – 240 с. – (Серия «Библиотека психолога»).
6. Шнейдер Л.Б. Профессиональная идентичность: теория, эксперимент, тренинг: Учебное пособие / Л.Б.Шнейдер. – М.: Издательство Московского психолого-социального института; Воронеж: Издательство НПО «МОДЭК», 2004. – 600 с. – (Серия «Библиотека психолога»).
7. Bandura A. Self-efficacy mechanisms in human agency / A.Bandura // American Psychologist. – 1982. – Vol.37, №2. – P.122-147.
8. Bond M.J. Some Correlates of Structure and Purpose in the Use of Time / M.J. Bond, N.T. Feather // J. of Personality and Social Psychology. – 1988. – Vol. 55. – № 2. – P. 321-329.

Spisok vikoristаниh dzherel

1. Kul'bida N.M. Osoblivosti strukturno-dinamichnih ta etiko-smislovih karakteristik kognitivnogo komponentu fenomena ekonomichnoї sub'єktnosti osobistosti majbutnih pidpriemciv / N.M. Kul'bida // Naukovij chasopis NPU imeni M.P.Dragomanova. Serija № 12. Psihologija: – № 1 (25). – К.: NPU imeni M.P.Dragomanova, 2004. – S. 272-279.

2. Mandrikova E.Ju. Razrabotka oprosnika samoorganizacii dejatel'nosti (OSD) / E.Ju. Mandrikova // Psihologicheskaja diagnostika. Tematicheskij vypusk: Diagnostika lichnostnogo potenciala – 2 / Pod red. D.A. Leont'eva, E.I. Rasskazovoj. – 2010. – №2. – S. 87-111.
3. Moskalenko V.V. Pidpriemnictvo jak predmet doslidzhennja ekonomichnoï psihologii / V.V. Moskalenko // Aktual'ni problemi psihologii. Tom 1.: Ekonomichna psihologija. Organizacijna psihologija. Social'na psihologija: Zb. naukovih prac' Institutu psihologii im. G.S. Kostjuka APN Ukraïni / Za red. S.D. Maksimenka, L.M. Karamushki. – K.: Milenium – 2003. – Ch. 11. – S. 17-20.
4. Pachkovs'kij Ju.F. Problema riziku v pidpriemnictvi / Ju.F.Pachkovs'kij // Praktichna psihologija ta social'na robota. – 2001. – № 2. – S.37-39.
5. Fonarev A.R. Psihologija stanovlenija lichnosti professionala: Uchebnoe posobie / A.R. Fonarev. – M.: Izdatel'stvo Moskovskogo psihologo-social'nogo instituta; Voronezh: Izdatel'stvo NPO «MODJeK», 2005. – 240 s. – (Serija «Biblioteka psihologa»).
6. Shnejder L.B. Professional'naja identichnost': teorija, jeksperiment, trening: Uchebnoe posobie / L.B.Shnejder. – M.: Izdatel'stvo Moskovskogo psihologo-social'nogo instituta; Voronezh: Izdatel'stvo NPO «MODJeK», 2004. – 600 s. – (Serija «Biblioteka psihologa»).
7. Bandura A. Self-efficacy mechanisms in human agency / A.Bandura // American Psychologist. – 1982. – Vol.37, №2. – P.122-147.
8. Bond M.J. Some Correlates of Structure and Purpose in the Use of Time / M.J. Bond, N.T. Feather // J. of Personality and Social Psychology. – 1988. – Vol. 55. – № 2. – P. 321-329.

Serdiuk O.A. Self-organization and self-determination as factors influencing an individual's effective entrepreneurship. The article analyses a set of personal qualities contributing to effective entrepreneurship. Entrepreneurs' personal qualities contributing to the effectiveness of their business actions were determined and included: the desire for freedom and independence, self-efficacy, faith in one's own abilities, willpower and organizational capabilities, determined goals, and additionally, purposefulness, self-organization, the capability to control life events and accepts reasonable risks, perseverance and planning, innovativeness, intuition, creativity. As for personal determinants of entrepreneurial success, the factors of personal autonomy, self-expression, purposefulness, planning and self-efficacy were greatly important. The desire for freedom and independence, self-efficacy; faith in one's own abilities; achievement seeking; willpower and organizational capabilities; existing well-defined life goals and meaningfulness of life; purposefulness; self-organization; the capability to control life events and accepts reasonable risks; perseverance and planning; innovativeness; desire for novelty; intuition; creativity forms the internal basis for an individual's successful entrepreneurship. Factors helping develop personal qualities contributing to effective entrepreneurship lay in the field of self-determination: autonomy and self-expression; such personal traits as “need for independence”, “tendency to creativity”, “self-organization”, “self-efficacy”, “achievement seeking” and “planning” have the greatest influence.

Keywords: entrepreneurship, self-organization, self-realization, autonomy, self-expression, self-efficacy.